

lig kunne sikre nogle effektive energibesparelser.

Miljø- og energiministeren (Frank Jensen, fg.): Jamen der er jo allerede tilskud til netop de energibesparelser på procesområdet, som hr. Søren Kolstrup efterlyser, og ifølge Energistyrelsens redegørelse over for mig er der også allerede store investeringer på det område inden for rammerne af den nuværende tilskudsprocent.

Hvis det skulle vise sig at forandre sig, er miljø- og energiministeren selvfølgelig interesseret i at vende tilbage til det spørgsmål, men der er altså ikke noget grundlag for at tage penge op af kassen nu og smide dem efter det område, om jeg så må sige, for her går det ganske godt med investeringerne.

Skulle det mod forventning forandre sig, kan man altså vende tilbage til spørgsmålet. Og hvis hr. Kolstrup er nervøs for, at de to områder solceller og kraftvarme evt. skulle tømme kassen, og at der dermed ikke skulle være mulighed for at vende tilbage, kan jeg sige, at jeg tror – som også flere af ordførerne har været inde på – at der er en ganske stor ophobning af penge til det her område inden for de eksisterende finanslovrammer. Så jeg tror ikke, der bliver tale om, at netop det her initiativ er noget, der forringer muligheden for, at hr. Kolstrup kan vende tilbage til det spørgsmål over for miljø- og energiministeren.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 82: Forslag til lov om behandling af personoplysninger.

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 30/4 98).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Det er et omfattende lovforslag, justitsministeren har fremsat, og ambitionen er at sikre den enkeltes retssikkerhed over for samfundets og erhvervslivets behov for at behandle personoplysninger, herunder også personfølsomme oplysninger. Desuden er det baseret på et EF-direktiv fra 1995, som vi skal have implementeret.

Vores udgangspunkt er, at justitsministerens lovforslag er et godt grundlag for, at Folketinget kan behandle et så kompliceret retsområde, og vi lægger også vægt på, at der efter førstebehandlingen af lovforslaget kommer en grundig udvalgsbehandling og en præcis debat i offentligheden om, hvilke konsekvenser lovforslaget får, sådan at vi undgår fejlagtige myter.

Forslaget samler reglerne om behandling af personoplysninger i én lov, uanset om det foregår inden for det offentlige eller inden for det private. Det giver overskuelighed for dem, der behandler oplysningerne, og det øger borgernes muligheder for at vide, hvad der registreres, og hvad der må registreres.

Det er også et fremskridt, at lovforslaget både omfatter elektroniske og manuelle registre.

Desuden er de regler om overførsel af personoplysninger til tredjelande, som følger af EF-direktivet, bygget op på en ganske betryggende måde.

Endelig udstyrer lovforslaget den enkelte med rettigheder med hensyn til behandlingen af personoplysninger, herunder ret til at få korrigeret fejlagtigt placerede oplysninger. Det er også udtryk for en forbedret retsstilling.

Og for at lægge særlig vægt på debatten om de personfølsomme oplysninger vil jeg sige, at her er udgangspunktet godt, nemlig at det er forbudt at behandle personlige oplysninger. Og som det detaljeret fremgår af lovforslaget, gælder det en række personlige forhold, og her skal jeg fremhæve etniske, politiske, religiøse, hel-

bredsmæssige og seksuelle forhold, men flere er nævnt.

Men det er lige så klart, at et så omfattende forbud må ledsages af klare undtagelser og, når undtagelserne skal anvendes, en klar retstilstand for den enkelte. Og her fremhæves det i lovforslaget, at der skal være udtrykkeligt samtykke i de tilfælde, hvilket er godt. Men der er også eksempler på, hvornår samtykke ikke skal indhentes, og det er også godt, at sådanne procedurer ligeledes beskrives.

I forbindelse med udvalgsbehandlingen mener vi at det er vigtigt at få gennemdrøftet netop de undtagelser, så der ikke efterlades myter, og også spørgsmålet om samtykke vil være optaget af under udvalgsarbejdet.

Vi anerkender, at justitsministeren ønsker et regelsæt, der sikrer en effektiv offentlig administration og ikke pålægger private virksomheder unødige byrder, men i forbindelse med udvalgsarbejdet er vi nødt til at få undersøgt nærmere, hvorledes de samtykkebestemmelser, der er i lovforslaget, skal kunne bruges, herunder om der er materiel forskel på »samtykke« og »udtrykkeligt samtykke«.

Der har i offentligheden været rejst en debat om den undtagelse, der vedrører den samfundsmæssige interesse i at få registreret personfølsomme oplysninger, og her er det selvfølgelig afgørende, at vi ved, præcis hvad der registreres og med hvilket formål. Og jeg mener, at justitsministeren i et indlæg i Politiken i dag klart markerer, at politiet ikke får adgang til at føre register over personers politiske tilhørsforhold. Men det er også klart, at politiet skal have adgang til i forbindelse med en konkret straffesag at notere oplysninger om politisk overbevisning i forbindelse med f.eks. politisk motiverede forbrydelser, en adgang, der i øvrigt allerede eksisterer i dag.

Vi ønsker derfor, at netop undtagelserne i forbindelse med de personfølsomme oplysninger bliver drøftet grundigt under udvalgsarbejdet, så det står klart, hvad der er muligt, og hvad der ikke er muligt, og hvad der er behov for at der er muligt, og hvad der ikke er behov for at der er muligt.

Lovforslaget viderefører den eksisterende praksis om behandling af oplysninger om strafbare forhold, og vi vil ikke opfordre til at ændre den praksis, men vi vil benytte lejligheden til at se, hvordan den praksis rent faktisk fungerer.

I lovforslaget er der også skabt adgang til, at CPR-numre skal kunne udleveres til private.

Og vi mener, at det skal være muligt for en erhvervsdrivende at få en sikker identifikation af en kunde, og vi anerkender også, at CPR-nummeret er meget egnet hertil, men der er andre muligheder end CPR-nummeret for at få en sikker identifikation, og vi mener også, at CPR-nummeret er en folkeligt følsom registreringsform, og derfor vil vi under udvalgsarbejdet søge at få afdækket, hvorvidt CPR-nummermetoden faktisk er nødvendig.

Afsluttende skal jeg sige, at justitsministeren har fremsat et lovforslag, hvor der er den nødvendige åbenhed over for, at vi kan få den nødvendige diskussion og afklaring og tid til i denne folketingssamling at få debatteret, både hvor det politiske flertal ligger, og hvor problemerne ligger, både i forhold til offentligheden og i selve de retligt udformede regler.

Vi håber så, at vi i næste folketingssamling kan vedtage lovforslaget med bredt flertal, og vi håber også, at hele den proces ender i en lovgivning, som har en fornuftig balance mellem den enkeltes behov for beskyttelse og et logisk krav om, at der i en række tilfælde også er adgang for andre til at behandle personfølsomme oplysninger og personoplysninger i øvrigt.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Som det allerede er sagt, tilsigter dette lovforslag, i hvert fald delvis, at opfylde et EF-direktiv, og jeg vil godt sige, at det skal nu ikke forhindre Venstre i grundigt at foretage en selvstændig vurdering af forslaget.

Allerede forståelsen af direktivet rejser mange problemer, kan jeg se i betænkningen, også selv om man har forsøgt at læse det på adskillige sprog, forstår jeg.

Forslaget skal erstatte både lov om offentlige registre og lov om private registre, og området udvides væsentligt, fordi der i lovforslaget ikke bare er tale om edb-registre, men også om manuelle registre, og fordi der ikke mere alene er tale om registrering, men også om behandling af oplysninger. Men alt andet lige må jeg forstå lovforslaget på den måde, at denne udvidelse af området betyder, at den enkelte borgers retssikkerhed styrkes, for vi er selvfølgelig meget optaget af, at der ikke videregives oplysninger, uden at det er lov hjemlet og velbegrundet.

En gennemlæsning af dette omfattende forslag rejser utrolig mange spørgsmål, og jeg skal derfor afstå fra at komme med en endelig melding om forslaget i dag. Men jeg har jo i avisen

læst og i radioen hørt, at nogle journalister forsøger at bilde os ind, at nu åbnes der en ladeport for politiske registre, så lad os nu forestille os, at der blev begået et drab på et medlem af en politisk organisation, der i hvert fald fandtes engang, og som hed Internationale Socialister, og lad os så forestille os, at der var en velbegrundet mistanke om, at gerningsmanden skulle søges i nazistiske kredse, ville det så ikke være rimeligt, at man foretog en afhøring af disse nazister og anførte i rapporten, at de havde tilknytning til nazistpartiet? Sådan efterforsker politiet i dag, og sådan skal det selvfølgelig fortsat være.

Jeg kan også høre og læse i medierne, at nu skal CPR-numre ligge og flyde ude i hele Europa, og det er selvfølgelig noget, som vi vil have undersøgt nøje, men jeg vil godt sige, at vi er mere optaget af at finde ud af, hvad der står i lovforslaget, og hvad dets konsekvenser er, end at regne videre med en fjer, der efterhånden er blevet til fem høns.

Forslaget skal jo vedtages inden oktober, og jeg kan tilsige vores arbejdsindsats i sommerferien, men i denne tid med diskussioner om lov-sjusk vil jeg også godt sige, at vi skal nok få stillet i hvert fald de første mange spørgsmål ret hurtigt, men så håber jeg også, at vi kan få svarene så hurtigt, at vi kan studere dem nøje og komme videre med nye spørgsmål, så vi virkelig ved, hvad det her handler om, og hvilke konsekvenser det får. Og det er vel heller ikke udelukket, at vi i løbet af sommerferien kan få nogle politiske forhandlinger, så forslaget kan træde i kraft, eventuelt med ændringer, inden EU banker os oven i hovedet.

Overordnet set drejer det sig for os om en styrkelse af borgernes retssikkerhed, men også om, at der ikke lægges hindringer i vejen for politiets efterforskning af forbrydelser. Der er selvfølgelig et dilemma med hensyn til erhvervslivet, og her vil jeg godt sige, at vi også er optaget af, at erhvervslivet ikke får for mange administrative byrder, og jeg forstår, at min forgænger også var enig i det.

Vi er optaget af, at oplysninger ikke videregives i flæng, og vi er optaget af, at usande oplysninger slettes, men jeg har selvfølgelig bemærket, at pressens repræsentanter i betænkningen er meget fornærmede over, at vi måske kunne finde på at pålægge pressen ikke at skrive løgn og latin om andre mennesker i deres registre, så det vil vi også se på. Men det er lidt af en gåde for mig, hvorfor den presse, der med

rette er så optaget af, hvad der registreres i offentlige registre, skulle have en særlig ret til at skrive løgn og latin om landets borgere. Og hvis jeg skulle vælge mellem at stå i et hemmeligt register og at stå på forsiden af Politiken – hvis man ellers kunne finde noget dårligt at skrive om mig – så ville jeg foretrække, at det stod i et hemmeligt register frem for på forsiden af avisen.

Men som sagt lover vi ministeren et konstruktivt med- og modspil i Retsudvalget i den kommende sommer.

Gitte Seeberg (KF):

Ligesom Venstres ordfører vil jeg sige, at det lovforslag, som er til behandling her i dag, er et fantastisk indviklet, men også meget vigtigt forslag. Der er tale om meget kompliceret juridisk stof, og efter min gennemgang af forslaget og det, der hører til det, vil jeg ikke sige, at jeg ikke er blevet meget klogere, men det er altså svært stof.

Meget tyder alligevel på, at der er tale om en forenkling af lovgivningen, bl.a. fordi de regler, der er lagt op til, både omfatter offentlige og private registre. Og der er lagt op til en øget retssikkerhed for en række registrerede personer i forhold til den gældende lovgivning, og det er vi glade for fra De Konservatives side.

Fru Birthe Rønn Hornbech nævnte nogle af de sager, der har været rejst i pressen. Og der har været rejst mange sager omhandlende denne lovgivning, og jeg tror, det er meget vigtigt, at vi under udvalgsarbejdet får opklaret, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert, for som jeg kan se efter min gennemgang af forslaget, er der også rejst mange forkerte påstande.

Men da forslaget er meget kompliceret, kan jeg ikke på nuværende tidspunkt på Det Konservative Folkepartis vegne tage stilling til, hvordan vi vil stemme i sidste ende, men jeg kan her garantere, at Det Konservative Folkeparti vil gå meget konstruktivt ind i sagen, som egner sig til et bredt forlig.

Det er nemlig en fantastisk vigtig lov, og det vil også være vores udgangspunkt i det kommende udvalgsarbejde.

Endelig vil jeg sige, at lovforslaget er fremsat på et meget sent tidspunkt, og derfor er jeg selvfølgelig glad for, at vi har sommeren til at behandle det i. Men jeg vil så også sige, at vi skal give os den tid, som er nødvendig til at få gennearbejdet det her forslag, også selv om det må trække ud til længere end oktober

måned. Det er en vigtig lov, og det er vigtigt, at vi her fra Folketingets side nøjagtig ved, hvad det er, hvad vi indskiber os i, når vi vedtager loven til sin tid.

Anni Svanholt (SF):

Da SF's ordfører, fru Anne Baastrup, ikke kan være til stede, skal jeg på SF's vegne fremføre følgende:

Følsomme oplysninger skal nu overgå til at være en vare. Det skyldes et EF-direktiv, som SF afviste pure under Europaudvalgets behandling. Dengang fik vi, så vidt jeg kan se i notater og referater, i øvrigt urigtige oplysninger. Vi fik bl.a. at vide, at det var et minimumsdirektiv. Det er det jo ikke. Det er et harmoniseringsdirektiv, hvor det enkelte land ikke kan sikre yderligere beskyttelse af oplysninger, men kun sikre, at ganske bestemte oplysninger ikke må videregives. Eller hvad er rigtigt?

Men der er også andre problemer. Ministeren har tilsidesat enhver form for respekt for Folketinget i denne sag. Den 24. oktober 1995 blev direktivet vedtaget, i april 1996 blev der nedsat et udvalg, i december 1997 blev udvalget færdigt, og den 2. februar modtager Justitsministeriet høringsvar. Men først den 30. april fremsætter ministeren forslaget, og først efter adskillige rykkere modtager Retsudvalget høringsvarene den 22. maj.

Foragt for Folketinget er vist ikke for svag en beskrivelse af denne fremgangsmåde, især når man betænker, at der i bemærkningerne udtrykkelig gøres opmærksom på, at lovforslaget skal være vedtaget inden den 24. oktober. En vedtagelse af dette lovforslag i denne samling er naturligvis umulig, og jeg tvivler på, om det kan lade sig gøre at overholde fristen den 24. oktober.

Retsudvalget har stillet et par spørgsmål om, hvad det er nødvendigt at implementere, og hvad der kan udsættes. Svaret er endnu ikke dukket op, selv om det blev stillet straks, lovforslaget blev fremsat, og må være eksisterende viden i ministeriet.

Vi står som sagt nu i denne situation, at personfølsomme oplysninger bliver en vare omfattet af det indre marked. Vi står med et lovforslag, hvor ministeren har valgt, at det skal være CPR-numre, der skal være det sikre personificerbare instrument, der skal være frit, men med visse grænser mellem private og offentlige.

Men hvad kan man rent faktisk bruge et CPR-nummer til? Det spørgsmål har jeg stillet skriftligt og venter spændt på svaret. For et års tid siden skrev en journalist om sin ubegrænsede mulighed for at få oplysninger om en kollega, bare fordi han havde CPR-nummeret.

Fagre nye verden. Hvorfor skal vi skjule noget om os selv? Eller hvad? Politisk tilhørsforhold vil fremover kunne blive genstand for politisk registrering. Justitsministeren har således taget regeringserklæringen fra 1983 til sig, som var den udformet af ham, og det selv om ministeren gang på gang har bedyret, at begrundelsen for denne erklæring var den kolde krig, underforstået at situationen er anderledes i dag. Eller hvad? Vi må så bare håbe, at vi ikke oplever 1943 igen.

Kort sagt, dette forslag er omfattende og skræmmende. Vi må nu bruge tiden til at få afgrænset, hvad der er absolut nødvendigt for at leve op til direktivet. Vi må sikre, at lovforslaget ikke i sin endelige form fuldstændig vender op og ned på almindelige menneskers retssikkerhed, og sikre, at der stadig væk er en mulighed for at forhindre, at ens private forhold fremover skal være genstand for angreb fra forskellige retninger, der ønsker at sælge en bestemt vare.

SF vil naturligvis som sædvanlig gå aktivt og kritisk ind i udvalgsarbejdet, men der skal ske mange ændringer, før det er sandsynligt, at vi kan støtte det.

Peter Skaarup (DF):

Dette forslag vedrører et EF-direktiv fra 1995, og jeg skal sige på vegne af Dansk Folkeparti, at det ikke var et direktiv, der kom med vores gode vilje. Derfor er vores holdning til det her forslag også grundlæggende, at vi ikke er blandt de partier, der kan støtte det – tror jeg ikke – til slut.

Det er klart, at der nu forestår et ret grundigt udvalgsarbejde, og der må vi se på, om der er mulighed for, at vi også kan tilslutte os forslaget. Men som det ser ud nu, kan vi i hvert fald ikke tilslutte os det forslag.

Man siger et sted i forslaget, at det ikke omfatter behandlinger, der foretages fra politiets og forsvarrets efterretningstjenester. Man siger, at principperne for efterretningstjenesternes registrering vil blive behandlet i det udvalgsarbejde, som netop er blevet besluttet igangsat, og alligevel indeholder dette forslag undtagelsesregler, der gør det muligt at få fat i

oplysninger om racemæssig, etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning og andre forhold. Det er selvfølgelig klart, at det er et problem for retssikkerheden, hvis der findes registre, f.eks. over folks politiske overbevisning. Det bør klart være et forhold mellem det parti og den person, det drejer sig om, og ikke nogen som helst andre.

Det er klart, at der kan være nogle enkelte situationer, hvor Forsvarets Efterretningstjeneste eller Politiets Efterretningstjeneste skal have disse oplysninger, men i og med at det reguleres i et andet lovarbejde, som er på vej, er der ingen som helst grund til at medtage det her, og derfor vil Dansk Folkeparti opfordre regeringen til at trække den del af det ud af forslaget.

Vi er også kritisk indstillet over for en bemærkning om, at det overlades til justitsministeren at fastsætte nærmere regler om sikkerhedsforanstaltningerne i forholdet til datasikkerhed. Igen er det et problem, at man overlader mere og mere til ministeren løbende at have ansvaret for. Folketinget har dermed ikke mulighed for fremover at kontrollere den del af det, og det finder vi ikke rimeligt i Dansk Folkeparti.

Dansk Folkeparti har i øvrigt stillet et spørgsmål til trafikministeren den 5. maj, hvor vi spørger, om der i forbindelse med en eventuel revision af lovgivningen vil være mulighed for, at andre postvirksomheder end Post Danmark kan få adgang til oplysningerne i den landsdækkende modtagerdatabase, som Post Danmark hidtil har været de eneste, der har haft adgang til at lave, og som de har etableret. Der kunne vi godt tænke os at spørge, om det er justitsministerens opfattelse, at dette forslag giver adgang til, at andre postvirksomheder får lov til at trække på den såkaldte modtagerdatabase, der findes, og vi vil også under udvalgsarbejdet stille en række andre spørgsmål omkring disse ting, men foreløbig kunne vi godt tænke os et svar på dette her.

Vi mener, at det er et så kompliceret lovforslag, som fru Gitte Seeberg også var inde på, at vi er ude i en situation, hvor det ikke er nok, at man siger, at det kan gå på den anden side af Folketingets sommerferie. Jeg synes, at regeringen allerede her i dag skal give til kende, at Folketinget får tilstrækkelig tid til et så omfattende forslag, som der er tale om, der griber ind i så mange facetter af den nuværende lovgivning, og som også har med EU-lovgivning at gøre.

Med det mener jeg, at der egentlig ikke skal være nogen begrænsninger på, hvornår et sådant forslag skal vedtages. Og det opfordrer jeg regeringen til allerede nu at tilkendegive og også at være opmærksom på de reservationer, der har været både fra De Konservative og Venstre og SF i forbindelse med forslaget og i øvrigt også i pressen fra medlemmer af Folketinget, der repræsenterer regeringspartierne. Derfor synes jeg, at det er rimeligt, at regeringen i dag tilkendegiver, at der ikke er nogen begrænsninger på, hvornår det her forslag skal være færdigt, sådan at Folketinget har ro og magt til at kunne se ordentligt på alle de facetter, der er i det, sådan at vi sikrer, at man i hvert fald under alle omstændigheder ikke kommer til at registrere politisk overbevisning og andre ting ubegrundet.

Søren Søndergaard (EL):

I dagens udgave af Politiken har ministeren skrevet en artikel, som har den opgave at forsikre læserne om, at der ikke er nogen grund til at tro, hvad journalisterne har beskrevet om dele af indholdet i det forslag, som vi behandler i dag. Ministeren forklarer i artiklen i meget beroligende vendinger – og det er jo altid godt – hvordan der ikke er tale om, at loven skal kunne gøre det muligt at registrere folks f.eks. politiske overbevisning. Og det nævnes, at det er der helt klart udstedt et forbud imod i lovens § 7, stk. 1, dog kan der gøres undtagelser, nemlig »... hvis behandlingen af oplysninger sker af grunde, der vedrører hensynet til vigtige samfundsmæssige interesser.«

Det kan altså godt lade sig gøre for politiet at registrere politiske opfattelser, men der skal som sagt gælde vigtige samfundsmæssige interesser. Det skal så godkendes af Datatilsynet, skriver ministeren i Politiken. Så der skulle ikke være nogen fare på færde.

Men vi synes, der er et problem alligevel, noget, som vi ikke forstår, og det er, at det lykkes jo hverken i lovforslaget eller i bemærkningerne eller i henvisningen til EF-direktivet, som er hele begrundelsen for, at vi skal diskutere lovforslaget, at afklare, hvad sådanne vigtige samfundsmæssige interesser egentlig dækker over. Hvad dækker det over? Vi fik i avisen et bud fra ministeren, vi har i dag her fra Folketingets talerstol fået et andet bud fra Venstres ordfører, fru Birthe Rønn Hornbech, to meget dramatiske bud i begge tilfælde, men er det præcis det, som vigtige samfundsmæssige in-

teresser dækker over, eller kan det dække over noget langt videre? Det synes vi i hvert fald er meget relevant at få afklaret, før man kan give sin tilslutning til det her.

Faktisk er det jo sådan, at ministeren i bemærkningerne til lovforslaget skriver, at det ikke er muligt ». . . at angive, hvilke samfundsmæssige interesser der kan begrunde, at der fastsættes andre undtagelser for reglen i stk. 1 end dem, der er nævnt i bestemmelsen i stk. 2-6.« Og det synes vi som sagt er for uklart, og det vil vi godt have udviklet noget om.

Vi har at gøre med en lov, som i hvert fald på det her punkt, men efter vores opfattelse også på en række andre punkter, lægger op til en mere lemfældig brug og behandling af personlige oplysninger, og det er noget, som vi er kritiske over for.

Nu vil ministeren selvfølgelig sige, at de her politisk følsomme oplysninger kun må bruges, efter at Datatilsynet har godkendt det, men det synes vi også rejser nogle spørgsmål, for det betyder vel, at vi skal have et tredje efterretningsudvalg. I forvejen har vi Wambergudvalget, og vi har Folketingets Kontroludvalg; nu skal vi altså have det her udvalg, som i øvrigt mig bekendt er ministernedsat, på banen, og som også skal gå ind og kontrollere politisk følsomme oplysninger. Er det en hensigtsmæssig måde at gøre det på? Ja, vi stiller os bare spørgsmålet og vil selvfølgelig også stille spørgsmålene i udvalget.

Der er mange andre uklarheder i det; det er meget kompliceret, og vi skal ikke hævde, at vi har gennemskuet dette lovforslag. Derfor undrer vi os også på linje med SF en smule over den måde, som det bliver fremlagt på. Altså, EF-direktivet blev som bekendt vedtaget i 1995, og allerede dengang var det jo klart, at det skulle implementeres i dansk ret, og det bliver det senest den 24. oktober 1998. Forslaget kommer altså her til Folketinget den 30. april 1998, ganske få måneder før det skal være vedtaget og med meget kort tid til, at det kan behandles reelt i Folketingssalen. Det synes vi er et problem, og derfor synes vi egentlig på linje med Dansk Folkepartis ordfører, at det ville være en god idé, hvis ministeren her fra talerstolen klart sagde, at den dato, der hedder den 24. oktober, ikke skal tages bogstaveligt. Den kan vi roligt overskride, hvis vi føler, at det er nødvendigt for at behandle dette komplicerede lovforslag tilstrækkelig grundigt.

Tom Behnke (FP):

Der er ingen tvivl om, at forslaget er ganske kompliceret, og jeg vil sige, det er ikke bare kompliceret, det er også ganske uforståeligt. Det er jo egentlig utroligt, at en minister, der ønsker et forslag vedtaget i Folketinget, fremsætter et forslag, som end ikke Folketingets medlemmer er i stand til at læse og forstå. Det fremmer jo ikke ligefrem lysten til at stemme for forslaget.

Det kunne være hensigtsmæssigt, hvis det var sådan, at ministeren fik skrevet et forslag, som var til at forstå, og som var til at håndtere ikke bare for Folketinget, men også for dem, der skal arbejde med forslaget i dagligdagen. Det er ganske uoverskueligt, hvor mange og hvem der egentlig er omfattet, men alene ud fra den række af personer, som jeg kan læse mig til er omfattet af forslaget, er der ganske, ganske mange borgere i dette land, som skal forholde sig til den her lov, som skal overholde den lov, og hvis ikke de gør det, ja, så kan de straffes, endda med frihedsberøvelse. Og derfor er det jo ret væsentligt, at loven er skrevet på en sådan måde, at borgerne er i stand til at overholde den lovgivning, som Folketinget vedtager.

Det er også noget usikkert, hvem det er, der ikke er omfattet, synes jeg nok. Det fremgår heller ikke ganske klart og tydeligt, hvordan den oprensning af personer og myndigheder osv., som ikke er omfattet af forskellige dele af loven, hænger sammen.

Som jeg tolker det i hvert fald, er der tale om en væsentlig udvidelse af, hvad der må registreres, og også af, hvem der må foretage disse registreringer. Sådan læser jeg forslaget, men det er jo muligt, at jeg ikke har læst det korrekt.

Jeg vil sige, at rent overordnet er det klart en fordel, at vi nu får én samlet lov. Det er der ingen tvivl om. Det støtter vi, det princip, at man nu skriver det sammen, sådan at både offentlige og private er med i den samme lov, og at det er det samme, vi forholder os til. Der er heller ingen tvivl om, at vi i Danmark skal have en registerlov, og der skal selvfølgelig være nogle spilleregler for registrering af personer her i landet. Men det må være et minimumskrav, at loven er skrevet på en sådan måde, at alle er i stand til at forstå og følge den lov, vi her har til behandling.

Jeg har også undret mig lidt over, hvis man skal prøve at dykke lidt ned i det, at det f.eks. af § 14 fremgår, at hvis oplysningerne arkiveres, skal man kigge under arkivlovgivningen for at

finde ud af, hvordan man så skal forholde sig. Og så er det egentlig, at jeg godt kunne tænke mig at spørge ministeren, hvad forskellen er på en arkivering og en registrering. Hvornår er der tale om arkivering, og hvornår er der tale om registrering? Og kan man overhovedet edb-behandle nogen oplysninger, uden at man kommer til enten at registrere dem eller arkivere dem? Og hvad er forskellen?

Alene sådan et tvivlsspørgsmål om, hvad det egentlig er for en lovgivning, man skal kigge i, hvis man kommer til at trykke på den knap på computeren, der hedder »Gem«, om det er den ene eller den anden lovgivning, man skal forholde sig til, fremgår ikke særlig tydeligt af forslaget.

Det fremgår også af forslaget § 23, stk. 2, at det vil være muligt for f.eks. kreditoplysningsbureauer at lave egentlige publikationer over de mennesker, som ikke er kreditværdige. Der må godt nok ikke være personnumre – og dér må man så sige o.k. – men ellers må der være navn, stilling, adresse, telefonnummer osv. på personer, som man ikke finder er kreditværdige. Disse meget lange lister kan så ligge ved enhver detailhandler og flyde på et skrivebord. Det er jo heller ikke hensigtsmæssigt, at man på den måde har lemfældig omgang med tingene, men det fremgår rent faktisk, at man kan abonnere på sådanne lister, og så kan man i øvrigt have dem til at ligge og flyde rundt omkring.

Så har jeg også undret mig over, at der flere steder i forslaget henvises til § 7, stk. 1, at de ting, der står dér, ikke må videregives. De må ikke behandles. Men hvis man ser på § 7, stk. 1, ja, så siger den, at der ikke må behandles oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold. Altså § 7, stk. 1, siger netop, at disse oplysninger ikke må behandles, og efterfølgende er der så fire eller fem steder i lovgivningen, hvor man siger, at i øvrigt må den slags oplysninger ikke videregives. Nej, hvis de ikke må behandles, må de selvfølgelig heller ikke videregives. Dermed er loven også selvmodsigende, og det er heller ikke hensigtsmæssigt.

Det, jeg kunne forstå på den socialdemokratiske ordfører, var, at lovens konsekvenser nu skal ud til en bred offentlig debat. Jeg vil nok sige, at når ikke engang Folketingets partier og politikere forstår, hvad konsekvenserne er af denne her lov, så tvivler jeg på, at vi får en bred

offentlig debat om konsekvenserne. Det kan godt være, der er nogle juraeksperter, som er i stand til at dissekere denne her lov, og at de så kan have en festlig diskussion om det, men en bred offentlig debat kan man ikke få på det her grundlag.

Så sagde den socialdemokratiske ordfører også, at det, der er vigtigt, er, at retssikkerheden bliver styrket, og det er jeg enig i, når vi taler om muligheden for aktindsigt, muligheden for at få rettet informationer, som er forkerte, eller måske endda helt få dem slettet. Det er jeg meget, meget enig i. Men et væsentligt kriterium for, at retssikkerheden er på plads, er, at folk er i stand til at forstå loven. Hvis man ikke kan forstå den lov, man står over for, hvor er retssikkerheden så henne? Det allervigtigste element, når vi taler om retssikkerhed, er, at Folketinget laver en lovgivning, som er forståelig, som man kan forholde sig til, og som man er i stand til at overholde, for ellers bliver man jo straffet, som der står i den.

Jann Sjursen (KRF):

Indledningsvis vil jeg også godt anke over de arbejdsbetingelser, som regeringen her stiller Folketinget over for. Jeg er udmærket klar over, at man også måtte afvente en betækningsafgivelse sidste år, men alligevel synes jeg, det er kritisabelt, at vi her, kort før Folketinget forventes at gå på sommerferie, skal – eller i hvert fald forventes at skulle – haste denne lovgivning igennem. Derfor vil jeg godt i lighed med andre ordførere også på nuværende tidspunkt stille ministeren det spørgsmål, som jeg håber vi kan få svar på her fra talerstolen i dag, om det haster så meget, som der er lagt op til, når der er en tidsgrænse, der hedder 24. oktober.

Jeg synes, der må gives langt bedre muligheder for at få opklaret og få svar på de spørgsmål, som allerede er stillet i denne her sammenhæng i den offentlige debat, hvor man må sige, at man har haft mulighed for at blive forvirret på et lidt højere plan, end man måske ellers har været, når man har kigget på lovforslaget her. Det er kompliceret stof, som flere ordførere har sagt.

Udgangspunktet for selve lovforslaget, nemlig det at skabe nogle generelle regler både for de offentlige og de private registre, kan vi godt tilslutte os i Kristeligt Folkeparti. Det er selvfølgelig et fornuftigt og godt udgangspunkt, så jeg vil da umiddelbart godt give tilslutning til her i dag, at det skal være udgangspunktet også for

den fortsatte debat. Jeg synes også, at der er elementer af forbedring af retssikkerheden i lovforslaget, vel vidende at det også er væsentligt, som den tidligere ordfører var inde på, at retssikkerhed også hænger sammen med, at borgerne kan forstå reglerne.

Det, som vi for alvor i Kristeligt Folkeparti har betænkelighed ved, er § 7 i lovforslaget, den paragraf, der indeholder bestemmelserne vedrørende den særlige kategori af oplysninger: oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmaessige og seksuelle forhold. På det område synes jeg nok der er brug for, også på baggrund af den offentlige debat, der har været, at rækkevidden og konsekvensen af de bestemmelser bliver fuldstændig klargjort, inden man når meget videre i hele behandlingen af det her lovforslag.

Det står ikke klart, hvor vidt disse bestemmelser rækker i dag, ej heller for Kristeligt Folkeparti, og ikke mindst på den baggrund må jeg sige, at vi selvfølgelig vil deltage positivt i udvalgsbehandlingen, men at vores endelige stillingtagen også afventer besvarelsen af de mange spørgsmål, som allerede er indkommet til lovforslaget, og som også vil følge i de kommende dage.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for modtagelsen af dette meget vigtige lovforslag, som er kompliceret, og som vil få vidtrækkende indflydelse på mange forhold i vores samfund, fordi vores samfund både i den offentlige og den private sektor jo bruger moderne teknologi og også i stigende omfang. Derfor er det utrolig vigtigt, at den lovgivning, vi har til regulering af anvendelsen af moderne teknologi, har den klare målsætning at beskytte det enkelte menneskes integritet, beskytte det enkelte menneskes personfølsomme oplysninger og på den anden side selvfølgelig også at sikre, når det drejer sig om mere trivielle oplysninger, som ikke har nogen personfølsom relation overhovedet, at vi så udnytter den moderne teknologi til at sikre en hurtig og effektiv administration i den offentlige sektor og ikke belaster den private sektor, det private erhvervsliv, unødigt, hvis det er sådan, at man har mulighed for at fremme en hurtig og effektiv behandling i deres administrative procedure.

Med dette her lovforslag har regeringen haft som målsætning at til sikre den balance, balancen mellem på den ene side at sikre maksimal beskyttelse af personfølsomme oplysninger og på den anden side at udnytte alle de teknologier, vi har til rådighed i vores samfund i dag til hurtig og effektiv administration.

Jeg må sige, at for mit eget vedkommende og også for regeringens vedkommende ligger balancepunktet i det her lovforslag, og det er vel vidende, at det bygger på et EU-direktiv, som er vedtaget tilbage i 1995, og som altså omsættes til dansk lovgivning med det her lovforslag. Men målet er foruden at omsætte et EU-direktiv til dansk lovgivning også at få vores egen lovgivning i dag ajour, sikre, at vi har den maksimale beskyttelse.

Der er flere ordførere, der har været inde på, at dette lovforslag sikrer, at der nu er en lovgivning, der i samme lov dækker både den offentlige og den private sektor. Ja, det gør mere end det. Her får vi en lov, der på én og samme tid omfatter den offentlige og den private sektor med hensyn til deres elektroniske databehandling, men vi får også en lovgivning, der er fælles, når det drejer sig om deres manuelle registre og behandling af manuelle oplysninger. Der er for mig at se – og dér var jeg utrolig glad for det, fru Birthe Rønn Hornbech og også fru Seeberg fra Det Konservative Folkeparti havde fanget i det her lovforslag – tale om en øget beskyttelse i forhold til borgerne, specielt på det manuelle område.

Vi lever jo i en tid, hvor der har været en forskrækkelse i befolkningen, når det drejer sig om anvendelse af elektronisk databehandling – af gode grunde, fordi det er ekstremt effektivt. Men samtidig med at vi har lavet en restriktiv lovgivning om elektronisk behandling, har der ikke været den samme optagethed af, hvad man kunne bruge manuelle registre til.

Enhver ved jo, at man i dag med moderne teknologi kan lave meget store sikkerhedsforanstaltninger. Det kan man i forhold til, hvem der har adgang; det kan man på såkaldte logningssystemer, hvor man kan gå ind og spore, hvem der har været inde i systemet. Men hvem kan gøre det på et manuelt system med store papirarkiver, hvor man kan gå hen og trække en skuffe ud i nattens mulm og mørke og tage en mappe op? Hvem kan se, hvem der har læst om stærkt personfølsomme oplysninger i en sådan mappe?

Her får vi altså en lovgivning, der regulerer begge typer, og jeg mener, der er tale om en stramning på nogle områder, men der er også tale om en lempelse på en række områder, hvor vi må sige, at edb-tidsalderen har udviklet vores syn. Informationssamfundsudviklingen har gjort, at vi kan se, at der er steder, hvor vi skal begrænse, men der er også steder, hvor vi skal lempe en restriktiv lovgivning.

Jeg er meget med på de ordførere, der har sagt, at her er der tale om et område, hvor befolkningen nemt kan blive nervøs. Javel, det er jeg enig i. Det har jeg selv oplevet både i mit forrige job som forsknings- og IT-minister og også i min tid som justitsminister, men begrundet det, at man som politiker så skal puste til den ild af nervøsitet, at man skal skabe endnu mere uklarhed, at man skal forsøge at hvirvle endnu mere støv op, sådan at det bliver svære for befolkningen at se, hvad der er op og ned på sagerne?

Jeg må sige, at der var et par indlæg i dag, hvor jeg synes, at de bidrog i hvert fald ikke til klarhed. De bidrog ikke til, at befolkningen skulle have facts, men tværtimod bidrog de til at skabe et meget mudret billede og forsøgte måske i højere grad at lave politisk pingpong på sagen. Og jeg vil godt rette den kritik direkte til det indlæg, vi hørte oplæst af fru Anni Svanholt, som nu har forladt salen, men nu kan jeg se, at den, der har skrevet talen, er kommet. Det kan jo være, at vi kan komme i en direkte dialog om det i dag. Jeg synes for mit eget vedkommende, at den tale, som SF fremførte i dag, var langt under niveau med, hvad vi ellers har af debat her i salen.

Så skal jeg sige til hr. Jan Petersen, som gav udtryk for, at lovforslaget her er kompliceret, og at det omfang, det har, nødvendigvis kræver, at man får tid til at vende hvert blad og også se på konsekvenserne af de enkelte paragraffer, at det er jeg fuldt indforstået med.

Forud for, at lovforslaget kunne fremsættes i Folketinget, er der udarbejdet en stor betænkning, hvor stort set alle samfundsmæssige interesser har været repræsenteret i udvalget, uafhængige folk fra universitetsverdenen, fra den kommunale verden, fra Forbrugerrådet, alle hånd interesser har været repræsenteret i det store udvalg, som har lavet en meget, meget stor betænkning på over 500 sider, tygget lovgivningen igennem, både EU-lovgivning og vores egen eksisterende nationale lovgivning på det område her. Så når man taler om lovjaskeri,

skal man bare erindre sig, at her ligger altså et velgennemtænkt arbejde som grundlag for lovforslaget, i øvrigt en betænkning, der har været sendt til høring hos alle interesser, og de høringssvar har så givet mig og regeringen mulighed for at fremsætte lovforslaget her i Tinget.

Nuvel, vi er tæt på afslutningen af den her samling, og jeg er fuldt indforstået med – og regeringen er fuldt indforstået med – at vi ikke kan behandle det her lovforslag færdig, men det giver os mulighed for i dag at indlede forhandlinger og drøftelser. Jeg har så sent som i går oversendt besvarelser på de fem første udvalgs spørgsmål, der er rejst af Folketinget. Jeg har forstået, at de desværre ikke er blevet omdelt endnu, men det skyldes nogle vanskeligheder med at få omdelt udvalgs spørgsmål tids nok i en presset tid her ved Folketingets afslutning. Men de er oversendt, og det er i øvrigt også opsamlinger på de høringsbidrag, der er kommet ind på betænkningen, hvor lovforslaget her adskiller sig fra det lovforslag, der lå i betænkningen. Alt det er oversendt til udvalget.

Vi er, vil jeg godt sige til fru Birthe Rønn Hornbech, fuldt indstillede på i Justitsministeriet at bidrage til at besvare spørgsmål hen over hele sommeren. Vi er også indstillet på – og det synes jeg ville være en god idé – at afholde en konference, en høring om lovforslaget hen over sommeren, så vi i Folketingets proces også kan inddrage eksterne folk til at bidrage til at gennemskue lovforslaget på de områder, hvor der måtte være usikkerhed hos medlemmer af Folketinget.

Så skal jeg knytte nogle konkrete bemærkninger til det spørgsmål, der har været oppe i dagspressen indtil nu, nemlig muligheden for at lave politisk registrering. Jeg er glad for, at de fleste ordførere har set, at der er et forbud imod at registrere politisk virksomhed og medlemskab af et politisk parti dér, hvor der ikke er givet et samtykke til det. Hvor man f.eks. har meldt sig ind i et politisk parti, må man selvfølgelig hos partiet have et medlemskartotek, men her drejer det sig altså om en stramning i forhold til gældende lovgivning.

Det er sådan i dag i gældende lovgivning, ifølge registerlovgivningen, at politiet ikke har lov til at lave register med disse følsomme personoplysninger. Det må de heller ikke i fremtiden. Politiet må i dag i konkrete efterforskningssager – nu taler jeg også til hr. Søren Søn-

dergaard – i efterforskningsarbejdet, hvis det er en kriminalitet, der er i et politisk miljø, notere den politiske tilknytning.

Det kan være, som vi har set for et år siden, i det nazistiske miljø, hvor der også er faldet dom ved Højesteret for ganske nylig i den pågældende sag med meget lange fængselsstraffe. Når det foregår i et nazistisk miljø med ønske om at sende brevbomber til udenlandske statsborgere uden for landets grænser, er det selvfølgelig nødvendigt for politiet at kunne bruge det efterforskningsredskab, at man efterforsker ind i et politisk miljø.

Den gældende retstilstand skal nu ind i den her lovgivning, og det kommer den derved, at der bliver en regulering af det her, og den regulering betyder, at politiet for at kunne lave det, man laver i dag, skal forelægge det for Datatilsynet, og Datatilsynet skal vurdere, om det er nødvendigt at foretage denne registrering med den politiske tilknytning i den konkrete efterforsknings sag.

Der er for mig at se tale om en stramning i forhold til gældende lovgivning og det burde i hvert fald ikke have givet anledning til den opspikede mediedebat, der har været på det seneste.

Fra SF's side blev det fremført, at nu blev der mulighed for at handle med personfølsomme oplysninger. Jeg må sige – ja, jeg talte om niveaet i talen. Jeg synes, at her var vi virkelig nede og skrabe bunden. Der er jo ikke tale om, man kan begynde at handle med personfølsomme oplysninger. Sikke noget sludder.

Når det drejer sig om den nytækning, der ligger i lovforslaget, der knytter sig til CPR-nummeret, er det en åbning i forhold til gældende lovgivning, hvor der er et direkte forbud mod at bruge CPR-numre som en sikker identifikation på personer i den private sektor; heller ikke selv om man siger, at man gerne vil indgå den aftale mellem en kunde og en forretningsindehavende om, at man bruger de sidste fire cifre som grundlag for en sikker personlig identifikation, må det anvendes. Ikke selv om man ønsker at gøre det. Og her er det bare, at lovforslaget åbner for, at det kan man, hvis man giver et tilsagn. Hvis man samtykker, kan det gøres, og det er altså i de tilfælde, hvor kunden og den forretningsindehavende vil gøre det. Hovedreglen er altså, at der skal samtykkes.

Så er der muligheden for i nogle meget, meget afgrænsede tilfælde at kunne gøre det uden samtykke. Eksemplet her er den private

forskningsinstitution inden for medicinalområdet, som vi jo heldigvis har mange af i Danmark, hvor man for at kunne markedsføre et nyt lægemiddel er nødt til at gennemføre forskning, er nødt til at afprøve forskningsresultater, man er nødt til at sikre, at man kan have en sikker personidentifikation. Der må man i dag ikke benytte CPR, og det er det, forslaget åbner op for i et konkret tilfælde, hvor der altså er tale om, at man f.eks. har 20.000 personer, og hvor man skal ud og indhente samtykke for at bruge en for mig at se fuldstændig neutral kode på fire cifre for at kunne få en sikker identifikation.

Jeg kan godt forstå, at man er tilbageholdende, jeg kan godt forstå, at Folketingets medlemmer siger: Det her må vi altså lige have tænkt ordentligt igennem. Det er jeg fuldt ud indforstået med, og jeg er også indforstået med, at denne del kan ryge ud af lovforslaget, hvis det er sådan, at vi ender med, når der er gået en 3-4 måneder og vi har haft lejlighed til at gennemdrøfte det her spørgsmål, at sige, at den del skal ud af lovforslaget.

Men hvorfor starte med at sige, at den mulighed, som i dag er forbudt, skal helt ud af lovforslaget? Det er altså undtagelsens karakter, der er tale om.

Men nuvel, jeg er indstillet på at lade den ryge ud, hvis det er sådan, at vi overbeviser hinanden hen over sommeren om, at den mulighed ikke skal være gældende. Lad os se på det, når vi får høringssvarene. Der kan jo knytte sig forskningsmæssige interesser i den private sektor til det, at man har muligheden, vel vidende, at loven har et meget begrænset anvendelsesområde.

Jeg skal blot sige til det spørgsmål, der blev rejst også fra SF's ordfører om, at der skulle være givet urigtige oplysninger over for Folketingets Europaudvalg: Det er, som om vi lever i en tid i øjeblikket, hvor man blot kan slynge om sig med den slags udsagn, uden at man skal stilles til ansvar for det.

Jeg vil godt sige, at jeg har været i samråd om det spørgsmål i Folketingets Europaudvalg, og efter at have gennemgået hele sagsbehandlingen fra den daværende erhvervsminister, fru Mimi Jacobsen, der jo var den, der forhandlede direktivet i Det Indre Markeds Råd i EU, var der ikke anledning til efterfølgende at komme med den slags udsagn.

Men så er der altså gået nogle måneder, og så kan man her i Folketingssalen igen tage det

tema op og slynge ud, at der blev nok givet vigtige oplysninger.

Jeg ved godt, at injurielovgivning og den slags normalt ikke er noget, man tager i anvendelse her i Folketinget, men jeg vil godt sige, at det var en udtalelse, en tilkendegivelse, som også gav mig anledning til at sige, at det var desværre også på det felt under sædvanligt niveau.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Ministeren siger for det første, at det her lovforslag ikke er et spørgsmål om handel med personfølsomme oplysninger.

Så vil jeg bare gøre ministeren opmærksom på, at dette er et lovforslag, der bygger på et direktiv, som er hjemlet i indre markeds bestemmelserne, som er hjemlet med det formål at sikre, at personoplysninger frit kan gå over grænserne, og man har så lavet en eller anden form for afgrænsning, en afgrænsning, som er strammere end den afgrænsning, som ministerens lovforslag lægger op til.

Så er der spørgsmålet, i hvilket omfang private må behandle oplysninger, som baserer sig bl.a. på personnummeret, og der vil jeg så bare henvise til § 11, stk. 2, nr. 3, hvoraf det fremgår, at man kan anvende denne behandling, hvis den er »sagligt begrundet og af betydning for en entydig identifikation i forbindelse med varetagelsen af den dataansvarliges, tredjemands eller den registreredes berettigede interesser.«

Så er det, jeg synes, det er vigtigt, at vi under udvalgsbehandlingen begynder at definere præcist, hvad den dataansvarliges interesser er i denne sammenhæng. Det er jo en privat institution.

Så siger ministeren, at den ordførertale, som fru Anni Svanholt holdt, indeholder injurier. Det er rent faktisk sådan, at jeg har læst de referater, som Europaudvalget har af skriftlig karakter på baggrund af de mundtlige forelæggelser, og der står ikke på noget tidspunkt, at dette er et harmoniseringsdirektiv. Tværtimod står der, at det er et forsøg på at beskytte, og at vi fra dansk side altid kan gå videre i forsøget på at beskytte personfølsomme oplysninger.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Ja, nu skal der jo flere til at bidrage til en god diskussion. Og til justitsministeren vil jeg sige,

at når vi læser i § 7: »Der må ikke behandles oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbredsmæssige og seksuelle forhold,« og så læser, at der er en undtagelse i stk. 6, der hedder: »Behandling af de . . . anførte oplysninger kan ske, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til en offentlig myndigheds varetagelse af sine opgaver på det strafferetlige område,« så forstår vi, at der her er givet den undtagelse, ministeren efterlyser, når der er tale om eksempler, som fru Birthe Rønn Hornbech gav, eller som ministeren har givet i Politiken i dag, nemlig alvorlig kriminalitet. Det er det, der står dér.

Det er selvfølgelig derfor, at vi med så meget desto større opmærksomhed kigger på det, der står lige nedenunder, nemlig: »Undtagelse fra bestemmelsen i stk. 1 kan endvidere gøres, hvis behandlingen af oplysninger sker af grunde, der vedrører hensynet til vigtige samfundsmæssige interesser.«

Så er det, vi spørger: Hvad er samfundsmæssige interesser? Og så får vi sangen fra de varme lande om nazisterne, der laver bombeattentater, og hvad ved jeg, men det står jo netop i paragraffen ovenover.

Derfor bliver vi jo nødt til at insistere på, at her er noget, som ikke er særlig klart, og det har ministeren i sit indlæg i Politiken og fru Birthe Rønn Hornbech i sit indlæg her altså ikke bidraget til at gøre mere klart. Så der skal to parter til en god diskussion, og den kan vi jo så tage i de kommende måneder.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

I ministerens svar på de ordførertaler, der var, var Dansk Folkeparti i hvert fald på vej til at blive glad for, at ministeren ville love, at der ikke var nogen tidsgrænser for, hvornår behandlingen af dette forslag kunne afsluttes. Men vi nåede dertil, at vi kunne gå over sommerferien, men så skulle vi nok også slutte dér omkring den 24. oktober med behandlingen af det.

Der kunne jeg godt tænke mig at spørge: Med de indvendinger, der nu er rejst også fra Enhedslisten omkring det politiske tilhørsforhold, hvor der direkte står, at registrering kan dog ske, hvis der foreligger udtrykkeligt samtykke hertil, jamen så synes jeg faktisk, det er rimeligt, at ministeren også uddyber sit tidlige-

re svar nu og fortæller Folketinget, om man kan tolke, som mange partier også mener her i Folketinget, at der ikke er nogle grænser for, hvor lang tid man kan tage til behandlingen af det her. Det er ikke rimeligt, at man sætter en fast grænse og der så pludselig dukker et eller andet op, som gør, at den grænse ikke kan overholdes.

Derfor synes jeg, det er rimeligt, at ministeren uddyber sit svar og fortæller Folketinget, at der ikke er en grænse, der hedder den 24. oktober. Om ikke andet kan Folketinget måske pålægge ministeren det efterfølgende.

Justitsministeren (Frank Jensen):

For at starte med det sidste først. Til hr. Skaarup: Så har vi altså nu indeværende måned, juni måned, og august og september – der er godt 4 måneder – til at behandle dette lovforslag, og som jeg tilkendegav, er jeg indstillet på, Justitsministeriet er indstillet på, at vi besvarer de spørgsmål, som bliver rejst hen over sommeren, og inden førstebehandlingen i dag er der som sagt allerede svaret på hele fem spørgsmål, og der er lavet en samlet opstilling, et notat over, på hvilke områder lovforslaget her adskiller sig fra betænkningens lovforslag.

Så vi er allerede godt i gang med, om man så må sige, udvalgsbehandlingen, og det er også i erkendelse af, at selvfølgelig skal man have den tid, det tager, og jeg er sikker på, at når vi kommer ind i oktober måned, vil vi have klarhed, og der vil kunne holdes konferencer.

Det er desværre, som om der har udviklet sig den mani her i Folketinget, at hvis man står på den side, der er imod et lovforslag, giver man udtryk for, at der er tale om lovjaskeri, uanset næsten hvor længe et lovforslag er om at blive vedtaget. Jeg tænker bare på Schengen f.eks. Vi startede allerede i oktober måned 1996 med at drøfte Schengen, med redegørelser her i Folketinget, og det blev først vedtaget i slutningen af maj måned året efter. Jeg er glad for, at hr. Arne Melchior i går oplyste de mange Schengen-debatter, vi har haft her i Folketinget. Men alligevel kunne man fremmane det indtryk, at det her var jasket igennem i Folketinget.

Jeg synes, man skal passe på med at bruge det udtryk. Det er også, fordi pressen jo, medierne nemt kommer til at skabe det indtryk hos befolkningen, at vi her i Folketinget ikke er påpasselige med den lovgivning, vi laver.

Som sagt har vi altså mange måneder. Forinden vi går i gang med det, har der siddet et

udvalg og lavet en redegørelse på over 500 sider, hvor man har gennemtygget paragraf for paragraf. Man har haft mulighed for at vende det med alle mulige hold af eksperter. Den retskilde har vi til rådighed her under lovbehandlingen, og den skal medlemmerne selvfølgelig også have mulighed for at se, hvis man ikke har gjort det forud for førstebehandlingen. Men denne betænkning har altså ligget siden november måned. Den blev oversendt til Folketinget allerede før årsskiftet. Man har haft den betænkning; man har kunnet gøre sig bekendt med indholdet i den.

Så sagt til hr. Skaarup: Jeg har en forventning om, at inden den 24. oktober er vi så meget kloge, at Folketinget endeligt kan lovbehandle det pågældende lovforslag.

Så siger hr. Søren Søndergaard igen, at der er skabt utryghed omkring det politiske. Jeg skal ikke trætte Folketinget med igen her at opremse, hvor denne meget snævre anvendelse er. Det er altså en indsnævring i forhold til i dag på det politiske område. Politiet kan i konkrete efterforskningssager lave manuel registrering, når det drejer sig om det politiske område.

Det bliver nu lovreguleret, det bliver fælles lovgivning, og det er for mig at se en stramning. Der lægges også op til, at det skal forelægges for Datatilsynet. Sådan er det.

Men jeg skal gerne bidrage til, at hr. Søren Søndergaard kan få rejst dette spørgsmål og få skriftlige besvarelser på det område, som hr. Søren Søndergaard fortsat var lidt usikker på. Det vil vi gøre under udvalgsbehandlingen, og det spørgsmål kan allerede indleveres i dag, og så kan der være svaret meget hurtigt på det spørgsmål i skriftlig form.

Så siger hr. Søren Søndergaard, at grundlaget for det her er et EU-direktiv. Jeg har godt bemærket mig, at der er en journalist på et formiddagsblad, der har kørt videre på, at jeg skulle have sagt, at netop det her område byggede på EU-retlige forhold.

Det har jeg aldrig sagt. Det gør det ikke. Det her bygger på vores egen lovgivning. Der er ikke noget EU-retligt på det her felt, og som sagt er lovforslaget her en sammenknytning mellem eksisterende retsregler i Danmark og de nye EU-retlige regler, der ligger i personbeskyttelsesdirektivet fra EU.

Fru Anne Baastrup kom tilbage til spørgsmålet om behandlingen af direktivet i Europaudvalget. Jeg skal bare henholde mig til, hvad jeg selv har sagt i udvalget, og det er, at der er tale

om en kombination af et totalharmoniseringsdirektiv og et minimumsdirektiv, og det har jeg som sagt redegjort for også over for udvalget i et samråd. Sådan står det, og hvis man læser det, som jeg går ud fra at fru Baastrup har gjort, er det også det, der fremgår af den betænkning, der ligger fra det store registerlovudvalg, hvor vi altså har haft alle hånde mennesker med, nemlig at der er tale om en kombination af et totalharmoniseringsdirektiv og et minimumsdirektiv.

Første næstformand (Birte Weiss):

Der er flere ordførere, der har bedt om ordet i anden omgang. Den første er hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (FP):

Både den socialdemokratiske ordfører og også ministeren har nu flere gange sagt, at det, det handler om, er at få styrket retssikkerheden.

Derfor vil jeg gerne spørge, om ikke ministeren er enig i, at en væsentlig forudsætning for, at vi styrker retssikkerheden, er, at borgerne forstår den lovgivning, som bliver vedtaget her i Folketinget. Er det i virkeligheden ikke den allervigtigste forudsætning for, at retssikkerheden er på plads, specielt i betragtning af, at vi her taler om en lov, der har den konsekvens, at hvis man overtræder den, så risikerer man at få 6 måneder i spjældet?

Det er vel ret væsentligt i forhold til retssikkerheden, at borgerne forstår den lov, de har med at gøre. Om det så er lovjaskeri eller ej, tidsfaktor eller ej, må ministeren vel give mig ret i, at dette lovforslag er skrevet så juridisk og teknisk vanskeligt tilgængeligt, at retssikkerheden kan ligge på et meget, meget lille sted.

Det andet, jeg gerne vil spørge ministeren om, er: Ministeren siger, at forslaget her er et rent dansk forslag, det er ikke baseret på noget EU-direktiv. Sådan hørte jeg ministeren sagde det, men i ministerens skriftlige fremsættelse – og ministeren kan så selvfølgelig komme op og bekræfte eller afkræfte, hvordan det hænger sammen – sagde ministeren, at det var et rent dansk forslag, men der står jo:

»Det er endvidere et væsentligt formål med lovforslaget at gennemføre et EU-direktiv fra 1995 om behandling af personoplysninger.«

Så enten er det her altså et forslag, som er baseret på et EU-direktiv, også af væsentlige, væsentlige årsager baseret på et EU-direktiv, eller også er det ikke. Enten er det det ene, eller også er det det andet.

Anne Baastrup (SF):

Ministeren kritiserede i sin afsluttende runde, at jeg i ordførertalen havde skrevet, at det her var et spørgsmål om, at personfølsomme oplysninger nu skulle være en vare, og jeg henviste så i min besvarelse til, at det er et indre markedsdirektiv, og et indre markedsdirektiv regulerer forsoget på at lade varen gå hen over grænserne.

Så jeg vil godt bede ministeren bekræfte, at det rent faktisk er et spørgsmål om, i hvilket omfang personfølsomme oplysninger skal være en handelsvare, og hvordan man så afgrænser det. Og så kan vi altid diskutere, i hvilket omfang EU-direktivet som sådan har afgrænset det ordentligt, eller om ministerens valg af afgrænsninger er gode.

Så vil jeg godt følge lidt op på hr. Søren Søndergaards spørgsmål. Sagen er den, at i PET's redegørelse vedrørende regeringserklæringen fra 1983 står der, at det ikke er tilladt at registrere medlemmer af politiske partier, idet borgerne efter hensigten bag ved regeringserklæringen må kunne melde sig ind i et sådant parti uden af den grund at risikere at blive registreret. Der tænkes her på egentlige politiske partier, som efter godkendelse af indenrigsministeren opstiller til folketingsvalgene.

Såfremt et sådant politisk parti imidlertid ifølge sit program eller udtalelser fra partiets ledere m.v. forudsætter brug af ulovlige metoder, og såfremt partiets virksomhed bekræfter dette, må det uanset ovenstående være tilladt at registrere partiets medlemmer.

Så vil jeg godt høre: Er det sådan, at man skal fortolke § 7, stk. 7, videre end det, der står i regeringserklæringen? Og hvis det er sådan, at det ikke er tilfældet, hvorfor har man så ikke skrevet det i bemærkningerne? For så må jeg forstå lovforslaget på en sådan måde, at ministeren agter at gå videre, end regeringserklæringen fra 1983 lagde op til.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er selvfølgelig taknemlig for, at ministeren vil afklare min usikkerhed med skriftlige besvarelser. Det vil jeg så se frem til.

Men så er der det dér med lovjaskeri, osv. Jeg tror, at ministeren og jeg kan blive enige om, at Folketinget mødes herinde tirsdag den 6. oktober. Jeg tror også, at ministeren og jeg kan blive enige om, at den første uge går med åbningsdebatten. Så tror jeg også, at ministeren og jeg kan blive enige om, at der er en efterårsferie i

oktober måned. Og så tror jeg endelig, at ministeren og jeg kan blive enige om, at dermed vil der være én arbejdsuge til, at vi i Folketinget kan gennemføre en førstebehandling og en andenbehandling og en tredjebehandling af dette forslag. Og så er det, at jeg gentager spørgsmålet:

Vil ministeren ikke godt gå herop og sige, at han også indser, at det er helt urealistisk at gennemføre det her forslag i Folketinget på én uge?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Debatten kan komme til at køre så meget i ring, og det synes jeg at hr. Tom Behnke kan gøre sig skyld i ved at kræve, at jeg skulle komme op igen. Jeg har jo sagt, at det her er en kombination af at omsætte et EU-direktiv i dansk ret, samtidig med at vores egen registerlovgivning kommer med i en samlet lov, hvor vi sammenkobler de forskellige lovgivninger, man har i dag på registerområdet. Så det skulle være unødvendigt at gå videre med det. Jeg vil blot henvise til referatet af forhandlingerne; dér vil det fremgå, at det har jeg sagt en del gange efterhånden.

Så til fru Anne Baastrup: Jeg har også talt om det indre marked-direktiv, der blev forhandlet af den daværende erhvervsminister, fru Mimi Jakobsen, og der er tale om at regulere, når virksomheder eller offentlige myndigheder udveksler oplysninger over grænserne – ja. Det er et ønske om at lave beskyttelse. Derfor hed direktivet, så vidt jeg husker efter hukommelsen, også personbeskyttelsesdirektivet, databeskyttelsesdirektivet.

Det, det drejer sig om, er at sikre i Europa, også når man udveksler oplysninger over grænserne, at der er tale om beskyttelse af personfølsomme oplysninger. Det giver altså ikke fru Baastrup mulighed for at sige, at her er der tale om, at man bare kan udveksle personfølsomme oplysninger over grænserne; her er altså regulering i lovgivningen. Jeg kan se, at det er fru Anne Baastrup måske uenig med mig i, men det var altså det, det fremgik af den tale, vi fik læst op tidligere under forhandlingerne.

Så synes jeg nok, at fru Anne Baastrup får blandet æbler og pærer en del. Lige pludselig kommer PET's redegørelse til at indgå i debatten i dag. Det er lidt besynderligt. Den har ikke noget med det her at gøre, al den stund efterretningsvirksomhed ikke er reguleret af det her lovforslag. Det fremgår direkte af min fremsættelsestale, hvis fru Anne Baastrup blot vil læse

den, at regeringen påtænker – det har vi allerede taget skridt til – at inddrage det her i det udvalg, der er nedsat, der skal forberede en helt ny lovregulering af efterretningstjenesterne. Så den dér sammenblanding af, hvad der står i redegørelsen omkring Politiets Efterretningstjeneste, og lovforslaget her er altså helt ude i hampen.

Der er tale om, at den gældende retstilstand, som er for politiet, muligheden for at kunne registrere, når der tales om kriminalitet begået i det politiske miljø, skal vi nu omsætte i et lovforslag, der omfatter både de manuelle og de elektroniske registre. Og det gør vi altså ved, at det her skal politiet under den nye gældende lovgivning forelægge for Datatilsynet, når vil man gøre det. Der er altså ikke tale om, at politiet får mulighed for at lave registeropbygning på politisk tilhørsforhold. Det bliver der ikke tale om. Der står i den gældende lovgivning, at det må politiet ikke. Den vil også være gældende ved vedtagelsen af det lovforslag, der er til behandling her i dag.

Til hr. Søren Søndergaard: Lovjaskeri – vi har 4-5 måneder foran os; jeg synes ikke, det er lidt, og jeg kender hr. Søren Søndergaards arbejds-potentiale med hensyn til at stille spørgsmål på andre områder. Jeg er helt overbevist om, at hr. Søren Søndergaard også i denne sag vil være i stand til at kunne stille sine spørgsmål i et rimelig hurtigt tempo. Det kender jeg fra andre sager, hvor hr. Søren Søndergaard jo ikke står tilbage med hensyn til at være hurtig til at fremsætte skriftlige spørgsmål.

Jeg vil bestræbe mig på også i denne sag at besvare dem så hurtigt som overhovedet muligt, sådan at dette ikke skulle blive et tids-spørgsmål, når vi når frem til i slutningen af oktober måned, at kunne tage stilling til det her lovforslag. Jeg vil bestræbe mig på det. Skulle det mod forventning vise sig, at vi er lige så uafklarede, som nogle giver udtryk for på nuværende tidspunkt, ja, så må vi jo tale om det, men det er min bestræbelse, at vi vil være klar i slutningen af oktober måned.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Tak til ministeren for det meget klare svar på det ene af mine spørgsmål. Jeg skal beklage, at jeg hørte forkert af, hvad det var, ministeren sagde.

Til gengæld vil jeg gerne have lov til at gentage mit andet spørgsmål, som for mig at se er

det allervigtigste, når vi behandler det her lovforslag, og det er hele spørgsmålet om retssikkerheden, det, at retssikkerheden skal styrkes med det her forslag. Det er jo et rent politisk spørgsmål, og derfor mener jeg nok, at jeg kan stille det her i Folketingssalen, og at ministeren kan svare på det her i Folketingssalen.

Er ministeren ikke enig i, at en væsentlig, hvis ikke den væsentligste forudsætning for, at retssikkerheden er til stede, er, at borgerne og de, der skal benytte sig af den lov, vi vedtager her i Folketinget, forstår, hvad det er, der står i loven?

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jo, det er et mål, man må have for enhver lovgivning, at man blot ved at læse loven og dens bemærkninger vil kunne forstå den; det mål holder jeg mig for øje, men hr. Tom Behnke ved også godt, at det er kompliceret stof, vi har med at gøre, når vi er ovre på registerområdet. Hr. Tom Behnke ved jo fra sine egne private beskæftigelsesforhold i dansk politi, at det her er kompliceret stof, hvor der både indgår megen teknik, men hvor der selvfølgelig også indgår nogle meget principielle spørgsmål om beskyttelse af oplysninger, der er personfølsomme.

Derfor er det et mål, at enhver lovgivning skal kunne forstås umiddelbart, men jeg må også erkende, at der er masser af lovgivning, ikke blot på mit eget område, men på en lang række områder, som er kompliceret, og vi lever i et kompliceret samfund, hvor det er sådan, at for at kunne indfri det, der er målene med lovgivning, kan paragrafferne ofte blive mere indviklede, end det var ønskeligt. Men man skal bestræbe sig på det; det er jeg enig med hr. Tom Behnke i.

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg tror, at vi nu er nået frem til den sidste runde af korte bemærkninger. Fru Anne Baastrup.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kan så forstå, at det ikke længere er den afgrænsning, der ligger i regeringserklæringen fra 1983, det drejer sig om, når man har undtagelsesbestemmelsen, hvorefter man kan registrere politiske tilhørsforhold.

Så vil jeg godt bede ministeren om her fra talerstolen eller eventuelt skriftligt fortælle: Hvad er det for samfundsmæssige interesser, der betinger – og nu kan jeg se, det er slet ikke

politiet, der skal lave de her registreringer, fordi politiet gør det kun efter stk. 6 – hvad er det for samfundsmæssige interesser, der betinger, at man skal lave den her politiske registrering? Og hvad er det for myndigheder, der så må? Og hvornår kan man stå i en situation, hvor de så i givet fald skal kunne bruges?

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Birte Weiss):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 35:

Forslag til folketingsbeslutning om kontrol med forsvarets og politiets efterretningstjenester.

Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.
(Fremsat 22/4 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Dette beslutningsforslag fra Socialistisk Folkeparti sigter på at ændre loven om den parlamentariske kontrol, det parlamentariske kontroludvalg vedrørende efterretningstjenesterne med henblik på at styrke udvalgets kontrol med de to tjenester.

I beslutningsforslaget er der nærmere redegjort for de konkrete kontrolbeføjelser, som det parlamentariske kontroludvalg foreslås tillagt. Der lægges også op til, at efterretningstjenesterne skal afgive en årlig beretning med det formål at sikre en skærpet offentlig indsigt i efterretningstjenesternes arbejde.

Regeringen har som bekendt netop nedsat et udvalg, der skal se på en række spørgsmål vedrørende de to efterretningstjenester.